

Asia: VN/12869/2025

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi kestävyyslain ja päästökauppalain 34 §:n muuttamisesta sekä kestävyysasetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kiitämme mahdollisuudesta lausua kaasumarkkinadirektiivin esityksestä. Pidämme tärkeänä, että EU:n energia- ja ilmastopolitiikka luo ennakoitavan ja tasapainoisen sääntely-ympäristön, joka tukee aidosti kestävien ja pitkällä aikavälillä kilpailukykyisten ratkaisujen kehittämistä. Tässä yhteydessä haluamme tuoda esiin huolestamme kierrätettyjen hiilipitoisten polttoaineiden asemasta suhteessa synteettisiin lentopolttoaineisiin (eSAF).

ReFuelEU Aviation -asetuksen mukaan kierrätettyjä hiilipitoisia polttoaineita voidaan käyttää eSAF-mandaattien täyttämiseen. Tällä on merkittäviä vaikutuksia markkinadynamiikkaan, sillä eri polttoainetyyppien kustannusrakenteet poikkeavat olennaisesti toisistaan. European Union Aviation Safety Agency (EASA) julkaisee vuosittain viitehinnat uusiutuville ja vähähiilisille lentopolttoaineille. Viimeisimmän julkaisun mukaan kierrätettyjen hiilipitoisten polttoaineiden viitehinta on 2 280 €/tonni, kun taas eSAF:n viitehinta on 7 695 €/tonni. Näin suuri hintaero asettaa eSAF:n selvästi epäedulliseen kilpailuasemaan.

Lisäksi EU:n uusiutuvan energian direktiivi (RED III) antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden itse päättää, sisällyttävätkö ne kierrätetyt hiilipitoiset polttoaineet liikenteen kestävyystavoitteisiinsa. Tämä kansallinen harkintavalta korostaa tarvetta arvioida huolellisesti päätösten pitkän aikavälin vaikutuksia teolliseen kehitykseen, investointeihin ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen.

Lausunnonantaja haluaa myös nostaa esiin, että kierrätetyt hiilipitoiset polttoaineet eivät ole linjassa EU:n jätedirektiivin mukaisen jätehierarkian kanssa. Jätehierarkian perusperiaatteena on jätteen synnyn ehkäisy sekä materiaalien mahdollisimman korkea-arvoinen ja pitkäikäinen hyödyntäminen. Hiilipitoisten jätevirtojen ohjaaminen polttoainekäyttöön ei ainoastaan heikennä näiden

periaatteiden toteutumista, vaan myös vähentää kannustimia kehittää hiilipitoisista jätevirroista pitkäikäisempiä materiaaleja sekä edistää niiden materiaalipohjaista uusiokäyttöä. Tällä voi olla kielteisiä vaikutuksia innovaatioihin ja investointeihin, jotka tukisivat kiertotalouden tavoitteita ja korkeamman jalostusasteen ratkaisuja.

Lausunnonantaja katsoo nykyisen kehityksen herättävien perusteltuja huolia siitä, miten eSAF voi kilpailla kierrätettyjen hiilipitoisten polttoaineiden kanssa näin merkittävässä kustannuserossa. Suomella on poikkeuksellisen hyvät edellytykset eSAF-tuotannolle biogeenisen hiilidioksidin lähteiden ja uusiutuvan sähkön ansiosta. Ympäristövaikutusten näkökulmasta, EU RED:n vaatimukset täyttävä eSAF on selvästi ylivoimaisempi ratkaisu verrattuna kierrätettyihin hiilipitoisiin polttoaineisiin, erityisesti pitkän aikavälin päästövähennysten ja kestävyysosalta.

Jos kierrätettyjen hiilipitoisten polttoaineiden asemaa vahvistetaan kestävyystavoitteissa, on olemassa merkittävä riski, että eSAF ei kykene kehittymään Suomessa itsenäiseksi ja elinvoimaiseksi teollisuudenalaksi. eSAF-hankkeisiin on jo nyt investoitu huomattavia summia, vaikka ReFuelEU Aviation -sääntely-ympäristö on edelleen epävarma ja Euroopan komission on tarkoitus tarkastella asetusta uudelleen ensi vuonna. Kierrätettyjen hiilipitoisten polttoaineiden sisällyttäminen kestävyystavoitteisiin uhkaa siten jo nyt merkittävää kehitystä saavuttaneen eSAF-sektorin kasvua. Edellä mainitun lisäksi, eSAF teknologioiden kehittäminen ja kaupallistaminen palvelee myös muiden e-polttoaineiden ja e-kemikaalien, eli synteettisten hiilivetyjen, kehitystyötä. Näitä tarvitaan mm. lääke-, kemian- ja muoviteollisuuden raaka-aineiksi korvaamaan fossiilisia raaka-aineita. Kyse on globaalista tarpeesta löytää synteettisiä vaihtoehtoja, joilla vähähiilistetään lukuisia eri toimialoja. eSAF on näistä vuorossa ensimmäisenä.

Mikäli eSAF:n kaupallistaminen ei onnistu Pohjoismaissa, on todennäköistä, että menestyvät eSAF-hankkeet kehittyvät ja skaalautuvat EU:n ulkopuolella. Tämä heikentäisi EU:n energiaomavaraisuutta ja strategista autonomiaa sekä vaarantaisi unionin mahdollisuuden toimia globaalina edelläkävijänä aidosti kestävässä lentopolttoaineratkaisuissa.

Toivomme, että kaasumarkkinadirektiivin ja siihen liittyvän sääntelykokonaisuuden jatkovalmistelussa nämä näkökohdat huomioidaan, ja että sääntely tukee pitkäjänteisesti kaikkein kestävimpiä, ilmastotavoitteiden ja Suomen ja EU:n strategisten päämäärien kannalta vaikuttavimpia ratkaisuja.

Nordlund Panu
Liquid Sun Oy

Riva Meri
Liquid Sun Oy